

BUITENGEWOON

AVANT-PREMIÈRE
28 AUGUSTUS 2014

INHOUD

Buitengewoon schooljaar in Antwerpen	3
Achtergrondinformatie over het M-decreet: Gewoon onderwijs wordt de norm	6
Kleuter- en lager onderwijs	7
Onderwijstypologie nu (2014) > september 2015	7
Opleidingsvormen secundair onderwijs.....	7
De Leerexpert: facts & figures	8
<i>Buitengewoon: het programma</i>	
Wie zijn ze?	11
De afleveringen.....	19
De makers: Nieveranst.....	21
De scholen: Stedelijk Onderwijs Antwerpen.....	21

BUITENGEWOON SCHOOLJAAR IN ANTWERPEN

Het Stedelijk Onderwijs start het nieuwe schooljaar met de hertekening van zijn secundair onderwijs en van zijn buitengewoon onderwijs. De secundaire scholen zullen voortaan onder de koepelnaam Stedelijk Lyceum vallen. De dertien scholen voor buitengewoon onderwijs worden op 1 september dan weer omgevormd tot De Leerexpert. Alle leerlingen van De Leerexpert lopen maandagochtend over de rode loper hun school binnen. 1 september wordt de start van een buitengewoon jaar. Heel Vlaanderen zal bovendien kunnen meekijken naar het reilen en zeilen in de scholen van De Leerexpert. Want op 2 september start op Eén de tv-reeks Buitengewoon. De programmamakers volgden een aantal buitengewone kinderen en jongeren een jaar lang in hun dagelijkse leven op school en thuis. De reeks geeft kinderen met een beperking een gezicht. Op 1 september opent De Leerexpert ook een nieuwe vestiging van zijn ziekenhuisschool. Naast het UZA, Middelheim en het Paolaziekenhuis biedt het dan ook onderwijs aan jongeren die revalideren in RevArte.

1 september: Leren en revalideren in RevArte

Sinds twee jaar heeft het revalidatieziekenhuis RevArte, naast zijn volwassenenafdelingen, een specifieke afdeling voor twintig jongvolwassenen (tussen zestien en dertig jaar). Jongeren die in RevArte terecht komen, zijn meestal het slachtoffer van een ongeval (verkeers-, recreatie-, sport- of arbeidsongeval) of hebben intensieve revalidatie nodig na een recent letsel of een ingreep. De jongeren worden erg plots losgerukt uit hun dagelijkse omgeving. Ze missen niet alleen hun vrienden, maar lopen ook snel leerachterstand op.

Vanaf 1 september zal De Leerexpert - Ziekenhuisschool met een nieuwe vestiging in RevArte onderwijs aanbieden. De leerkrachten zorgen ervoor dat de jongeren hun leertraject kunnen verderzetten en hun leerachterstand beperken tijdens de revalidatie. Dat doen ze uiteraard in overleg met de thuishooschool. De leerkrachten werken daarnaast ook aan het welbevinden en de emotionele verwerking van de leerling. Ze volgen mee de contacten met medeleerlingen en leerkrachten van de thuishooschool op.

Op 1 september om 10.15 uur zal de nieuwe vestiging van De Leerexpert in RevArte officieel geopend worden.

Aanbod in psychiatrie, pediatrie en revalidatie

Met de oprichting van de nieuwe vestiging in het revalidatiecentrum RevArte breidt het aanbod van De Leerexpert - Ziekenhuisschool nog uit. De ziekenhuisschool biedt al jaarlijks lager- en secundair onderwijs aan meer dan honderd kinderen in de kinder- en jongerenpsychiatrie in het Middelheimziekenhuis. Daarnaast krijgen alle kinderen die een tijd in het UZA of het Paolaziekenhuis liggen, de mogelijkheid om les te volgen in hun ziekenhuisbed of in een klaslokaal van De Leerexpert. De opdracht van het 42-koppig schoolteam van De Leerexpert - Ziekenhuisschool varieert dagelijks. De leerkrachten werken voortdurend met verschillende vakken en leeftijden, afhankelijk van welke kinderen er op dat ogenblik in het ziekenhuis zijn.

2 september: *Buitengewoon op Eén*

Een jaar lang volgden programmamakers van Nieveranst een aantal leerlingen van De Leerexpert voor het programma *Buitengewoon op Eén*. Met de reeks wil het Stedelijk Onderwijs het taboe rond buitengewoon onderwijs doorbreken.

“De kinderen uit het buitengewoon onderwijs zijn zeer divers. We willen tonen dat deze kinderen met welke beperking dan ook kunnen groeien en leren. Of het nu om autisme, een mentale, karakteriële of fysieke beperking gaat, De Leerexpert geeft elk kind onderwijs op maat. We zijn fier op onze leerkrachten en medewerkers die dagelijks het beste uit deze kinderen en jongeren halen. Dat is niet altijd evident, want er is niet voor elke zorgvraag een pasklaar antwoord”, zegt divisiedirecteur van De Leerexpert Patrick Huygen.

De kinderen, ouders en leerkrachten die meewerkten aan de reeks, woonden vandaag de avant-première bij.

Inclusie krijgt een gezicht

Vanaf september 2015 gaat het M-decreet van start. Dat versterkt de mogelijkheid voor kinderen met een beperking om zich in te schrijven in een gewone school. Een van de personages in de reeks *Buitengewoon* is Amal. Ze is bijna blind en leerde in De Leerexpert braille lezen. Amal gaat nu naar stedelijke kleuter- en lagere school Perspectief. Hoe zij en haar klasgenoten dat beleven, wordt in de docureeks mooi in beeld gebracht. Amal geeft inclusie een gezicht.

Openklasdag

Leerkrachten uit het basis- en secundair onderwijs zullen in de toekomst steeds vaker kinderen met een beperking in hun klas krijgen. “Dat is niet evident, maar de collega’s van De Leerexpert hebben daar jarenlang ervaring in opgebouwd. Zij zullen hun expertise delen en gewone schoolteams daarin ondersteunen”, zegt Patrick Huygen, divisiedirecteur van De Leerexpert.

Op vrijdag 10 oktober organiseert De Leerexpert een expertentoeer naar een aantal buitengewone scholen. “Zo kunnen collega’s en CLB-medewerkers kennis maken met de aanpak en werking met de diverse doelgroepen”, aldus Huygen. Dezelfde namiddag mogen alle ouders van De Leerexpert een kijkje komen nemen tijdens de openklasdag.

Autisme

Met het M-decreet kan vanaf september 2015 een nieuw onderwijstype 9 worden ingericht voor kinderen met autisme. De Leerexpert werkt al jaren met deze kinderen en diende een aanvraag in om in twee scholen onderwijsaanbod type 9 te mogen starten. De beslissing valt in het najaar. Daarnaast werkt De Leerexpert aan het autivriendelijk maken van al zijn scholen.

Nieuwe plaatsen voor de allerzwaksten

De Leerexpert in Burchtse Weel start vanaf september met een vernieuwde werking. Er wordt voortaan intensief samengewerkt met een Multifunctioneel Centrum dat in de school gehuisvest is. Daarmee wordt een aanbod voor de allerzwakste leerlingen type 2 (ernstige mentale beperking) gecreëerd. De zorgvraag voor die leerlingen is zeer groot. Het onderwijsaanbod is vooral gebaseerd op het verhogen van de algemene dagelijkse vaardigheden en het psychisch welbevinden van de

leerling en niet op het verwerven van cognitieve kennis. Het onderwijsaanbod voor die groep is zeer beperkt in Vlaanderen. Door het oprichten van een Multifunctioneel Centrum in de school krijgen de kinderen naast een leerkracht ook permanente zorg van een opvoeder of paramedicus. In oktober zal de school met de vernieuwde werking en nieuwbouw naar buiten komen.

50 jaar Mytyl (De Leerexpert Dullingen)

Begin jaren zestig kocht de stad Antwerpen villa Astrid in Brasschaat. Het gebouw werd de thuishaven voor kinderen met letsels aan het zenuwstelsel, spieren en gewrichten, die gepaard gaan met bewegingsstoornissen. Ook vandaag kunnen kinderen van 2,5 jaar tot 21 jaar met een motorische of met meervoudige beperkingen les volgen bij De Leerexpert in Dullingen (vroeger Mytyl).

Op 1 september om 10 uur vieren de kinderen met de grootouders de start van 50 jaar Mytyl. Daarna laten alle leerlingen ballonnen op. In de loop van het jaar worden nog festiviteiten gepland.

PERSUITNODIGINGEN

1 september: Opening nieuwe vestiging Ziekenhuisschool in revalidatiecentrum RevArte

Maandag 1 september om 10.15 uur wordt de nieuwe vestiging van De Leerexpert - Ziekenhuisschool geopend in RevArte, Drie Eikenstraat 659, 2650 Edegem (vlakbij UZA)
Mogelijkheid tot gesprek met de leerlingen, leerkrachten en directies.

1 september: Rode loper voor de scholen van De Leerexpert

Op 1 september worden alle dertien stedelijke scholen voor buitengewoon onderwijs samen De Leerexpert. Met die hertekening wilde het Stedelijk Onderwijs anticiperen op de hervormingen van het buitengewoon onderwijs op Vlaams niveau. Het M-decreet dat in september 2015 van start gaat, zal immers de mogelijkheid voor elk kind met een beperking om zich in te schrijven in een gewone school versterken.

Alle stedelijke scholen voor buitengewoon onderwijs zullen op 1 september vanaf 8.30 uur hun leerlingen opwachten met de rode loper.

Een lijst van de scholen vind je hier: <http://www.stedelijkonderwijs.be/leerexpert/locaties-4>

In De Leerexpert in Dullingen zijn ook de grootouders verwacht en worden rond 10.30 uur ballonnen opgelaten.

ACHTERGRONDINFORMATIE OVER HET M-DECREET: GEWOON ONDERWIJS WORDT DE NORM

Redelijke aanpassingen

Na 15 jaar debat over inclusief onderwijs werd op 12 maart 2014 het M-decreet in het Vlaamse parlement goedgekeurd. Daarmee worden belangrijke en noodzakelijke maatregelen genomen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Vlaanderen onderschreef eerder het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van Personen met een Handicap. Daarin wordt inclusief onderwijs vooropgesteld. Het decreet zorgt eindelijk voor een juridisch kader.

Uitgangspunt is dat elk kind recht heeft om zich in te schrijven in een gewone school. Een school kan niet zomaar een kind met een beperking meer weigeren omwille van de draagkracht. Ze zal redelijke aanpassingen moeten uitvoeren en aantonen. Dat kan gaan om aanpassingen van de school- of klasomgeving, aanpassingen in wat de leerkracht doet in de klas of aanpassingen naar de leerling toe. Met andere woorden: de school zal een aangepast traject moeten starten en er alles aan doen om via een gemeenschappelijk of individueel curriculum studievoortgang te boeken. Alle scholen zullen in de toekomst een zorgbeleid moeten uitstippelen.

Het Stedelijk Onderwijs staat inhoudelijk volledig achter deze principes. Helaas bevat het M-decreet erg veel knelpunten. Vooreerst is er grote onzekerheid omtrent de financiering van de nieuwe aanpak. Verder is het niet duidelijk in welke mate er ingezet kan worden op competentieontwikkeling en professionalisering van personeelsleden die nu andere types van leerlingen in hun klas krijgen. Het Stedelijk Onderwijs verwacht ook een verhoging van juridisering en planlast.

Minder maar betere attesten van de CLB's

Een kind kan enkel via het CLB naar het buitengewoon onderwijs worden doorverwezen als het voldoet aan een aantal toelatingsvoorwaarden. Het CLB zal op een objectievere manier en na een traject in een gewone school een diagnose moeten stellen en kinderen naar de juiste plaats (type) verwijzen. Er komt kwaliteitstoezicht op de diagnostische praktijk van de CLB's. Deze doorlichting van de CLB's is nieuw.

“Onderzoek toont aan dat de attestering (naar het juiste type) niet altijd objectief verloopt. Zo zitten er bijvoorbeeld in type 1 wellicht meer dan 30 % van de leerlingen niet op hun plaats”, zegt Wim Van Rompu, divisiedirecteur van het Stedelijk CLB Antwerpen. Van Rompu vindt de kwaliteitscontrole op de attestering van CLB's dan ook een goede zaak. “Wij hebben onze beroepseer en willen juist attesteren. Onze medewerkers zullen minder onder druk staan omdat ze een grotere rol krijgen en zich kunnen baseren op een stevig kader”, aldus Van Rompu. Anderzijds krijgen de CLB's een nieuwe opdracht zonder extra financiering.

Impact op het Antwerpse onderwijsveld

De veranderingen zullen niet alleen een impact hebben op de kinderen, maar ook op de medewerkers van de CLB's en op de scholen. Sommige experts van het buitengewoon onderwijs zullen elders of anders ingezet worden, bijvoorbeeld in de gewone scholen of in een andere vestiging.

Het decreet zal dan ook een impact hebben op het Antwerpse onderwijsveld. “We zullen dit monitoren en opvolgen. De basis- en secundaire scholen zullen op termijn meer kinderen met een beperking in de klas krijgen. Het zal bijkomende inspanningen van de schoolteams vergen. Het Stedelijk Onderwijs is zich daar van bewust en wil ze daar zo veel mogelijk in ondersteunen. Vandaar het pleidooi om de middelen toe te kennen aan de inrichtende machten.

Kleuter- en lager onderwijs Onderwijstypologie nu (2014)

september 2015

1 met een licht mentale beperking

2 met een matig of ernstig mentale beperking

3 met ernstige emotionele of gedragsproblemen

4 met een lichamelijke beperking

5 in een ziekenhuis of in een preventorium

6 met een visuele beperking

7 met een auditieve beperking

8 met ernstige leerstoornissen

basisaanbod: op basis van onderwijsbehoeften

2 met een verstandelijke beperking (IQ ≤ 60) + beperking in sociaal aanpassingsgedrag

3 met emotionele- of gedragsstoornis die geen verstandelijke beperking hebben

4 met een motorische beperking

5 die opgenomen zijn in een ziekenhuis, een residentiële setting of preventorium

6 met een visuele beperking

7 met een auditieve beperking, of taal- of spraakstoornis

9 met een autismspectrumstoornis

Opleidingsvormen secundair onderwijs

Opleidingsvorm 1 (Type 2, 3, 4, 6, 7, 9)

bereidt leerlingen voor op beschermd leven en een zinvolle dagbesteding.

Opleidingsvorm 2 (Type 2, 3, 4, 6, 7, 9) biedt

leerlingen een sociale aanpassing en bereidt hen voor op arbeid in een beschermd milieu. Zo kunnen zij makkelijker integreren in begeleid wonen en beschermd werken.

Opleidingsvorm 3 (Type basisaanbod, 3, 4, 6, 7, 9

) geeft leerlingen een algemene, sociale en beroepsvorming om de integratie mogelijk te maken in een gewoon leef- en werkmilieu.

Opleidingsvorm 4 is het ‘gewone’ secundair

onderwijs, maar dan met ondersteuning, aangepast aan de problematiek van de jongere.

De Leerexpert: facts & figures

- 13 scholen
- 2047 leerlingen
- 829 medewerkers
- 45% marktaandeel in Antwerpen

De Leerexpert / August Leyweg 10
August Leyweg 14
August Leyweg 4
Begijnenvest
Biekorfstraat
Burchtse Weel
Columbiastraat
Dullingen
Jozef Van Poppelstraat
Schoolstraat
Schotensesteenweg 252
Schotensesteenweg 256
Ziekenhuisschool

MPI Mytyl
MPI Burchtse Weel
GON/ION

www.leerexpert.be

Meer informatie: Joke Cortens, persmedewerker Stedelijk Onderwijs, M 0473 86 38 27
Patrick Huygen, divisiedirecteur De Leerexpert, M 0473 86 03 43

één

BUITENGEWOON STAPT BINNEN IN HET LEVEN VAN JONGEREN MET EEN BEPERKING

Vanaf 2 september, elke dinsdag om 22.30 uur op Eén

Bij de start van het nieuwe schooljaar volgt Eén in *Buitengewoon* acht kinderen en jongeren met een beperking. De kijker beleeft samen met hen de kleine en grote overwinningen van elke dag, die voor hen een wereld van verschil maken. *Buitengewoon* laat de jongeren zelf aan het woord en toont de wilskracht waarmee ze leren omgaan met hun beperking. Het resultaat is een eerlijke en realistische verhalenreeks, over wat het betekent om op te groeien met een beperking. *Buitengewoon*: vanaf 2 september acht weken lang op Eén.

Buitengewoon volgt een jaar lang acht kinderen en jongeren met een beperking. Ze vertellen hun verhaal vanuit hun eigen leefwereld, met de focus op wat ze allemaal wél kunnen. Vaak moeten ze, meer nog dan de meeste jongeren, hard werken om een stap vooruit te zetten in het leven.

De kijker maakt onder meer kennis met Lenny (6), die door een auto-ongeval in een rolstoel belandt, jarenlang revalideert en terugvecht. Er is ook het verhaal van Emir (5), die na een diagnose van autisme een schooltraject op maat volgt, en zo de zorgen van zijn mama verlicht.

één

Evy (17) werd als baby geopereerd aan een tumor in haar hoofd. Het redde haar leven, maar ze draagt er tot op vandaag de gevolgen van. En de innemende Amal (6) verliest sinds haar geboorte langzaam het zicht, maar ze is zo pienter dat ze de leerkrachten op school met verstomming slaat. In *Buitengewoon* bereidt ze zich voor op de overstap naar het reguliere onderwijs.

Er is ook het wonderlijke verhaal van de jonge Faye (4), die amper vijf woordjes kan zeggen: 'mama', 'papa', 'zus', 'ja' en 'neen'. Volgens de dokters zou Faye als een plant door het leven moeten gaan, maar ze wist haar jonge ouders en de medische wereld al meerdere keren te verbazen. Faye's verwezenlijkingen zijn niet te vergelijken met de relativiteitstheorie van Einstein, maar in het licht van haar mogelijkheden is ze al tot de maan en terug gereisd.

In *Buitengewoon* beleeft de kijker samen met de jongeren hun kleine en grote overwinningen, die voor hen een wereld van verschil maken. De verhalenreeks toont de wilskracht van jonge helden die leren omgaan met hun beperking. En dat maakt hen buitengewoon.

Buitengewoon is een programma van Nieveranst voor Eén.

Buitengewoon: op dinsdag om 22.35 uur vanaf 2 september op Eén.

www.een.be

WIE ZIJN ZE?

FAYE (3 JAAR)

'Het kleine wonder'

**"Ze kan stapjes
zetten en daar
hadden we nooit van
durven dromen ...
Dat was voor ons
een feestje waard!"**

De mama van Faye

Faye ziet er geweldig schattig uit, maar toch waren de dokters bij haar geboorte negatief over haar toekomst: ze zou als een plant door het leven moeten gaan. Het was een klap in het gezicht van haar jonge ouders.

Ondanks die zware diagnose maakt Faye vandaag enorm veel vooruitgang. Met een beperkte woordenschat leert ze beetje bij beetje communiceren. En wat niemand durfde te voorspellen gebeurde toch: ze zet zowaar haar eerste stapjes! Toch is het verhaal van Faye ook een beklievende eyeopener over de pijnlijke medische kant van het leven met een beperking. Zo groeien Fayes heupen van bij haar geboorte stilaan uit de kom. Om dat te verhelpen, moet ze vastgegespt slapen in haar matras en draagt ze spalken. Gaan slapen is voor Faye elke avond opnieuw een kleine marteling.

Eén jaar lang profileert Faye zich als een vechter *pur sang*, die met de steun van haar betrokken ouders en haar omgeving kleine wonderen verricht. Want het blijft niet bij kleine stapjes alleen. Keer op keer verbaast ze zowel haar dokters en juffen als haar ouders. Zo heeft Faye een ongelooflijk jaar achter de rug en heeft ze nog heel wat progressie in haar mars.

EMIR (5 JAAR)

'Mijn eigen wereldje'

"Het is heel interessant om een kind met autisme te hebben. Ze denken helemaal anders dan wij. Ik zou zo graag eens in zijn hoofd kruipen ..."

De mama van Emir

Emir is sinds zijn geboorte een vermoeiend en moeilijk kind. Als buitenstaander zou je kunnen denken dat Emir een "verwend nest" is, of zelfs dat hij "slecht opgevoed" is. Maar niets is minder waar. Zijn mama was ten einde raad en kon niet langer opboksen tegen de vooroordelen van haar omgeving. Ze sukkelde in een depressie, omdat ze geen kant meer uit kon met haar onhandelbare zoon. Emir leek in zijn eigen wereld te vertoeven zonder iemand te willen toelaten. Zelfs zijn eigen mama of familie niet.

Na een uitgebreid psychiatrisch onderzoek werd bij Emir de diagnose "autisme" vastgesteld. Wat voor mama tegelijk een opdoffer was, werd stilaan ook een opluchting. Eindelijk wist ze wat er aan de hand was met haar zoon.

Sinds een jaar gaat Emir naar De Leerexpert, waar kinderen met autisme worden begeleid en opgevangen. Zowel voor de mama als voor Emir is die nieuwe stap een ware beproeving. Emir leert er met structuur omgaan, zowel thuis als op school. Want ook mama moet zich schikken naar de regels van de school.

Het verhaal van Emir is voor de kijker een leerrijk inzicht over het omgaan met jonge kinderen met autisme. In één jaar evolueert Emir van een lastpak naar een jongen die controle krijgt over zichzelf en zijn omgeving. Een opsteker voor de bezorgde mama, maar zeker ook voor het gezin, dat weer opgelucht kan ademen.

EVY (17 JAAR)

"Eigenlijk wilde ik die operatie liever niet doen ..."

"Het is de grote boze wereld daar buiten voor ons, omdat we zo moeilijk geaccepteerd worden."

Evy

Levenslustig, energiek, slim en creatief. Allemaal eigenschappen van een "eeuwige optimist". En dat is Evy. Ze werd geboren met een levensbedreigende tumor in haar hoofd. Tijdens een ingrijpende operatie toen ze slechts een paar weken oud was, kon die tumor gelukkig worden verwijderd. Maar tot op vandaag draagt Evy de gevolgen.

Wanneer je haar op straat ziet lopen, denk je dat er weinig aan de hand is. Ze loopt een beetje mank. Maar sinds die operatie haar leven redde, ontwikkelde ze aan haar rechterkant heel wat minder spierkracht. Ze heeft een slap handje en bovendien heeft ze last van plotse epilepsieaanvallen en sporadisch geheugenverlies.

Sinds Evy kleuter is, gaat ze naar het buitengewoon onderwijs. Ze loopt school in De Leerexpert in het Antwerpse, waar kinderen met een motorische handicap worden opgevangen.

Dit jaar staat ze voor een belangrijke keuze. Wil ze niet langer mank lopen, dan moet ze onder het mes. Nu kan het nog, want langer wachten zou een operatie definitief onmogelijk maken. Evy kijkt er met weinig zin tegen aan. Ze zal namelijk voor een lange periode - en zonder haar klasgenoten - in het ziekenhuis moeten verblijven. Dat is intussen een jammerlijke gewoonte geworden: in haar jonge leven heeft ze al meer dan vijftien operaties achter de rug.

En ook nu voorspelt de chirurg geen gemakkelijke ingreep. Evy zal zich voor honderd procent moeten inzetten om opnieuw te leren stappen. Voor haar is het voorbije jaar een lange lijdensweg geworden, die er hopelijk voor zal zorgen dat ze ooit "normaal" kan stappen.

AMAL (6 JAAR)

'De blinde prinses in het land der zienden'

"Grote dingen kan ik zien, maar kleine dingen kan ik niet zien."

Amal

Amal is zes jaar en zwaar slechtziend. Sinds haar geboorte verliest ze langzaam maar zeker haar gezichtsvermogen. Ze loopt school in De Leerexpert in het Antwerpse, waar ze ondertussen al het brailleschrift onder de knie kreeg. Het hoeft dus niet gezegd dat Amal een pientere meid is, die haar juffen met verstomming slaat.

Omdat ze zo snel vooruitgang boekt, beslist de schooldirectie om Amal in te schrijven in een gewone basisschool met ziende kinderen. Ze zal zich op die manier nog beter kunnen handhaven in de wereld der zienden.

De kijker ervaart via Amals verhaal de onbetwistbare veerkracht van jonge kinderen met een beperking. Ondanks haar visuele beperking slaagt ze erin zich staande te houden in de samenleving. En door haar frivoliteit steelt ze tegelijkertijd ieders hart.

LENNY (6 JAAR)

'Getroffen door het noodlot'

"Lenny is nu mijn grote voorbeeld. Als hij het kan, waarom zou ik het dan niet kunnen?"

De papa van Lenny

Sommige kinderen leren vanaf hun geboorte leven met een beperking. Maar een beperking kan je ook plots overkomen, door een noodlottig of dramatisch ongeval. Dat laatste was het geval bij de zesjarige Lenny. Toen hij met zijn ouders op vakantie vertrok naar Servië, had het gezin een zwaar ongeluk met een vrachtwagen. Lenny vocht maanden voor zijn leven. Het perfecte gezinnetje zou nooit meer hetzelfde zijn.

Sindsdien is Lenny verlamd tot aan zijn borstkas. Ondanks zijn afhankelijkheid van machines en medicatie, is zijn grootste uitdaging om toch zo veel mogelijk voor zichzelf te zorgen. En dat begint al bij het alleen ophangen van zijn jas in de schoolgang. Lenny zal zich, ondanks zijn verlamde benen, moeten handhaven in de samenleving. Ook al is hij amper zes.

Het verhaal van Lenny is ook een realistisch voorbeeld van een jammerlijke statistiek. Maar liefst twee op de drie koppels in Vlaanderen die een kind met een beperking hebben, gaan uit elkaar. Ook op die manier deelt het gezin van Lenny mee in de klappen.

Ondanks alle moeilijkheden slagen papa en zoon er wonderwel in een onlosmakelijke band te smeden via hun gemeenschappelijke hobby: karate. Lenny's verhaal is even aangrijpend als toonaangevend. Doorheen het jaar ontpopt hij zich tot een zelfstandige jongen. Zowel thuis, op school als in zijn sport.

KENLEY (20 JAAR)

'Ben ik zó anders dan jij?'

**"Ik zou gewoon willen gaan werken eigenlijk ...
Treinconducteur worden, dat is mijn grote droom."**

Kenley

Kenley draagt de stempel "autisme" en dat is voor hem een last om te dragen. Kenley is een hevige heavy-metalfan en hij is fier op zijn dito uiterlijk en polsbandjes van Graspop. Hij is best zelfstandig en weet van aanpakken, maar toch is zijn verhaal er een van "net niet goed genoeg" om volledig mee te draaien in de samenleving.

Het verhaal van Kenley leert de kijker hoe een puber met een beperking zich écht voelt. Hij is twintig jaar, en zoals elke jongen van die leeftijd hoopt hij op een job, om voor zichzelf te kunnen instaan. Maar voor Kenley is dat zo goed als onmogelijk.

Kenley gaat al bijna zijn hele leven naar school in De Leerexpert in Antwerpen. Nu is het tijd om verder te kijken. Wat na zijn schoolcarrière? Kan hij terecht in een dagcentrum? Zijn toekomst is op zijn minst onduidelijk. Opvangcentra in Vlaanderen kampen met een acuut plaatsgebrek en Kenley staat intussen al bijna twee jaar op de wachtlijst. Bovendien kan hij niet kiezen waar hij zal terechtkomen. Net zoals zijn klasgenoten is hij daardoor veroordeeld om wellicht tot zijn 23ste op de schoolbanken te blijven zitten. Ook de scholen kreunen dus onder het grote aantal leerlingen.

Het liefst van al wil Kenley een job uitoefenen in het normale arbeidscircuit. Het is zijn grote droom om treinconducteur te worden, maar daarvoor staat zijn beperking hem te veel in de weg. Toch staat Kenley positief in het leven en hoopt hij niet langer gestigmatiseerd te worden.

ADAM (8 JAAR)

"Adam is een parel hé, ne schat die ge niet verborgen wegsteekt, maar die ge laat zien aan mensen, en waarvan ge zegt hoeveel deugd ge eraan hebt."

De mama van Adam

Adam is zwaar meervoudig gehandicapt. Hij is zowel mentaal als motorisch erg beperkt. Hij kan niet zien, hij kan niet zelfstandig eten of drinken en hij ontwikkelt geen taalvermogen. Adam leeft in bed of in zijn rolstoel. Hij is zwaar hulpbehoevend, en heeft dus veel nood aan zijn dagdagelijkse intensieve zorg en medicatie.

Adam is een geadopteerde jongen en kwam terecht in wat wellicht een van de meest in het oog springende families in Vlaanderen is: het gezin van Hilde en Marcel. Het koppel heeft maar liefst veertien adoptiekinderen onder zijn hoede genomen, naast nog eens drie eigen zonen. Van de veertien adoptiekinderen zijn er negen met een beperking. Drie kindjes zijn intussen als gevolg van hun beperking overleden. Op dit moment wonen er nog zes kinderen met een beperking bij het gezinnetje thuis, want de meesten zijn het huis al uit.

Adam is de jongste telg van het gezin en hij heeft ook de grootste nood aan zorg. Hij heeft een eigen kamer, met een uitgebouwde badkamer die speciaal op maat werd gemaakt. Maar de ouders van Adam worden stilaan een dagje ouder. Noodgedwongen moeten ze de zorg uit handen leren geven. Het verhaal van Adam neemt een belangrijk thema onder de loep: "Wat gebeurt er met je zorgenkindje wanneer je er zelf niet meer bent?"

Adam is amper tien jaar oud, maar hij staat nu al voor een grote uitdaging. Hij zal vanaf dit jaar deeltijds in het opvangcentrum Het Gielse bos verblijven. Daar zal hij zich aan een volledig nieuwe omgeving moeten aanpassen. Voor Hilde en Marcel, maar ook voor alle andere gezinsleden, is het de eerste stap om ook in de toekomst een veilige plek te voorzien voor Adam. Een plaats waar hij gelukkig kan zijn.

LIEZE (18 JAAR)

'Ik zou een moord begaan om ooit terug te kunnen zien.'

**"Sinds ik blind ben,
is heel mijn leven
veranderd."**

Lieze

Blind geboren worden, of ooit gezien hebben en je gezichtsvermogen stilaan verliezen; het verschil is enorm. Dat laatste overkwam Lieze. Toen ze nog kind was, zag ze de wereld in kleur. Ze kon zelfstandig fietsen of de bus nemen. Vandaag leeft ze zo goed als in het donker.

Lieze is klein van gestalte en moeilijk te been. Ze kan geen lange afstanden afleggen, en dat hindert haar in haar zelfstandigheid. Lieze verlangt er sterk naar om voor zichzelf in te staan. Ze wil graag werken en ziet zichzelf in staat om dat ook te doen. Maar veel werkgevers durven het niet aan om iemand met een visuele beperking in dienst te nemen. Het frustreert haar enorm.

Begin dit jaar moest Lieze haar toekomstplannen aan de kant schuiven toen ze een zware opdoffer te verwerken kreeg. Ze verloor haar rechteroog na een zware infectie. Lieze hoopt op een oogprothese die kan camoufleren dat ze haar oog nu kwijt is.

Het verhaal van Lieze illustreert wat er omgaat in het hoofd van een blind pubermeisje. Haar onzekerheden en twijfels over zichzelf en de toekomst staan in schril contrast met haar grote wens om ooit helemaal zelfstandig door het leven te kunnen gaan.

AFLEVERINGEN

Buitengewoon volgt de jongeren een jaar lang van heel dichtbij. De kijker beleeft mee hoe de ouders en de omgeving van deze jongeren geconfronteerd worden met emotionele dilemma's, praktische problemen en morele vraagstukken. Van de voorbereiding op de komst van een kindje met een beperking, tot heel wat praktische moeilijkheden als ze wat groter zijn, zoals de toegankelijkheid van het openbaar vervoer of in pretparken, lange wachtlijsten voor een plaatsje in scholen.

AFLEVERING 1: DINSDAG 2 SEPTEMBER

In de eerste aflevering van *Buitengewoon* maakt de kijker kennis met de jonge Faye (3 jaar) en het tienermeisje Evy (17 jaar). Allebei leven ze sinds hun geboorte met een beperking.

Evy werd geboren met een levensbedreigende hersentumor, die een paar weken na haar geboorte werd weggesneden. Sindsdien loopt ze mank en heeft ze last van epilepsieaanvallen. Maar haar beperkingen weerhouden haar er niet van om dit jaar mee te spelen in een theatervoorstelling. Slaagt ze erin om het net zo goed te doen als haar medespelers die zonder beperking op de planken staan?

Faye is zowel verstandelijk als motorisch beperkt. Toch verbaast ze haar ouders keer op keer wanneer ze opnieuw een woordje bijleert of zonder hulp recht op zit. Voor Faye is het een nog grotere uitdaging te leren leven met de pijn die haar beperking met zich meebrengt. Haar heupjes groeien uit de kom, waardoor ze in een speciale ligmatras moet slapen om haar heupen op hun plaats te houden. Lukt het Faye dit jaar om stappen vooruit te zetten, ondanks haar zware beperking? Haar ouders hopen van wel, maar blijven realistisch in hun verwachtingen.

AFLEVERING 2: DINSDAG 9 SEPTEMBER

Bij de zesjarige **Emir** werd de diagnose autisme vastgesteld. In deze aflevering volgen we Emir wanneer hij voor de eerste keer naar een buitengewone school voor kinderen met autisme gaat. Zijn mama hoopt dat hij eindelijk zal leren omgaan met zijn plotse driftbuien.

De driejarige **Faye** moet tweemaal per jaar naar het ziekenhuis voor een uitgebreid medisch onderzoek. Haar ouders vrezen dat ze onder het mes moet omdat haar heupen uit de kom dreigen te groeien. Maar misschien verbaast Faye deze keer wel het medisch team, nu ze haar eerste kleine stapjes leert zetten?

Evy (17 jaar) staat voor de belangrijkste beslissing van haar jonge leven. Wil ze voortaan niet meer mank lopen, dan moet ze een zware voetoperatie ondergaan die de chirurg niet langer kan uitstellen. Ze ziet het eigenlijk niet echt zitten, aangezien haar een lange periode in het ziekenhuis wacht en vooral omdat ze haar klasgenoten lange tijd zal moeten missen.

AFLEVERING 3: DINSDAG 16 SEPTEMBER

In de derde aflevering van *Buitengewoon* maakt de kijker kennis met **Amal** (6 jaar). Het meisje is zwaar slechtziend, maar ondanks haar visuele beperking zet ze vandaag een grote stap voorwaarts in haar nog jonge leven. Ze zal binnenkort naar school gaan in een klasje met enkel ziende kinderen. Zo hoopt ze zich voor te bereiden op een zelfstandig leven.

Voor **Evy** (17 jaar) is het vandaag D-day. Ze ondergaat een complexe voetoperatie in de hoop niet langer mank te stappen. De zware ingreep verloopt niet zoals verwacht en het is nog niet duidelijk of Evy er na haar operatie ook echt op zal vooruitgaan.

Emir (6 jaar) gaat sinds twee weken naar een school voor kinderen met autisme. De juffen zijn voorzichtig positief over hem, want af en toe maak hij het nog te bont in de klas. Zijn mama is ongerust: kan hij thuis ook de regels volgen die hij op school krijgt aangeleerd?

AFLEVERING 4: DINSDAG 23 SEPTEMBER

Lenny is amper zes jaar en verlamd tot aan zijn borstkas. Na een noodlottig auto-ongeval vocht hij maanden voor zijn leven. Vandaag gaat hij naar de eerste klas in een gewone school. Ondanks Lenny's afhankelijkheid van machines en medicatie is het zijn grootste uitdaging om toch zo veel mogelijk voor zichzelf te kunnen zorgen. En dat begint bij het alleen ophangen van je jas in de schoolgang.

Amal (6 jaar) is een pientere jongedame die vandaag eindelijk haar nieuwe school bezoekt. Vanaf nu zal ze zich zelfstandig moeten handhaven tussen enkel ziende kinderen. Het wordt een ware ontdekkingstocht.

Faye (4 jaar) ging ondanks haar mentale en motorische beperking met rasse schreden vooruit. Ze zette op eigen houtje haar eerste stapjes en leerde haar eerste woordjes. Vandaag krijgt ze zelfs bezoek van koning Filip en koningin Mathilde in eigen persoon. De kers op de taart voor Faye, maar zeker ook voor haar mama en papa.

De korte inhoud van de volgende afleveringen worden via de programma-kolommen bekendgemaakt.

DE MAKERS: NIEVERANST

Nieveranst is een ensemble van drie geroutineerde verhalenvertellers die geloven in de kracht van een ijzersterk verhaal. **Peter Heymans, Jo Vandevenne** en **Tim De Ridder** maken zowel human interest, auteursfilms, docureeksen als reportages en richten hun blik naar film en tv.

Het nog piepjonge productiehuis kiest bewust voor een kleine geëngageerde ploeg van televisiemakers die verschillende taken combineren. De programmamakers tekenden eerder al voor de docureeks *Jonge zwanen* en de *Panorama*-reportage *Jong en op de vlucht*.

DE SCHOLEN: STEDELIJK ONDERWIJS ANTWERPEN

Voor het maken van *Buitengewoon* kon productiehuis Nieveranst rekenen op de medewerking van **De Leerexpert**, de buitengewone scholen van het Stedelijk Onderwijs Antwerpen, met een unieke samenwerking als resultaat. Met de reeks wil het Stedelijk Onderwijs het **taboe** rond buitengewoon onderwijs doorbreken, maar ook de volgende speerpunten komen in de reeks aan bod:

Het kind staat centraal

De kinderen uit het buitengewoon onderwijs zijn zeer **divers**. We willen tonen dat die kinderen met welke beperking dan ook kunnen **groeien**, leren en een succesvolle toekomst kunnen uitbouwen.

Of het nu om autisme of een mentale, karakteriële of fysieke beperking gaat, De Leerexpert geeft elk kind onderwijs **op maat**. Er wordt telkens een individueel leertraject uitgetekend.

Het streefdoel van het Stedelijk Onderwijs Antwerpen is dat kinderen ondanks hun beperking in de **maatschappij** meedraaien als volwaardige burgers (inclusie) en niet naast de samenleving blijven staan.

De Leerexpert doet **veel meer dan onderwijs** aan kinderen met een beperking aanbieden. Ook ondersteuning aan de omgeving (thuissituatie) behoort tot de opdracht. De impact op een gezinsleven is immers vaak groot.

Buitengewoon onderwijs vraagt veel **flexibiliteit**, een innovatieve aanpak en zorg op maat.

Kinderen uit het buitengewoon onderwijs zijn ook maar 'gewone' kinderen, met dezelfde dromen en verlangens, maar helaas ook met meer zorgen. **Zij krijgen nu een gezicht.**

Bij De Leerexpert zit een schat aan expertise. **Inclusie** in het gewone onderwijs vraagt bijkomende financiële inspanningen. **Expertisedeling** zal cruciaal zijn als meer kinderen in het gewone onderwijs zullen blijven na september 2015, zoals in het M-decreet beschreven is.

VOOR MEER INFORMATIE

LESLEY HERNALSTEEN, PERSCOÖRDINATOR ÉÉN, TEL. 02 741 58 45, LESLEY.HERNALSTEEN@VRT.BE
VRT COMMUNICATIE - KAMER 9L48, 1043 BRUSSEL - 02 741 35 66 - PERS@VRT.BE - [HTTP://COMMUNICATIE.EEN.BE](http://communicatie.een.be)

VOOR INTERVIEWS
INTERVIEWS@VRT.BE